

Pauličková, A.: Daňové zaťaženie podnikateľských subjektov v Slovenskej republike

Eurounion, Bratislava 2002, strán 216

Renáta Pauličková*

Jedným z hlavných problémov celej sféry verejného práva z hľadiska svojho významu a miesta v právnom poriadku sú bezpochyby daňové povinnosti. Osobitne dôležité je, ako je konštruovaný právny rámec na uplatnenie daňových povinností voči príjmom relatívne mladej, ale nezastupiteľnej skupiny povinných subjektov – voči podnikateľským subjektom, bez ohľadu na to, či sú právnickými alebo fyzickými osobami. Veď podnikatelia vytvárajú hodnoty, podnikatelia zamestnávajú fyzické osoby a tým sa stávajú aj sociálnymi partnermi, podnikatelia platia dane, čím sa podieľajú na dynamizácii našej ekonomiky.

Predmetnej problematike sa vo svojej publikácii Daňové zaťaženie podnikateľských subjektov v Slovenskej republike venuje JUDr. Alena Pauličková, PhD. Vhodne tak dopĺňa sériu svojich predchádzajúcich prác na tému daní, nadväzuje na ňu a rozširuje ju i smerom k integračným perspektívam Slovenska do Európskej únie.

Autorka monografie uvedenú tému rozpracováva v siedmich častiach, ktoré sa ešte individuálne členia na kapitoly.

Prvá, úvodná časť definuje dane a pojmy s nimi súvisiace, pričom neopomína ani historický vývoj problematiky zdaňovania, funkcie, náležitosti a princípy

daní. Žiadny štát nevystačí s jednou daňou a preto ide vždy o sústavu daní. Tá je spolu s daňovou reformou predmetom druhej kapitoly tejto časti.

Právna úprava zdaňovania príjmov v Slovenskej republike je hlavnou témou druhej časti publikácie. Autorka sa v nej venuje základným prvkom právnej konštrukcie daní, pričom najskôr všeobecne vymedzuje charakteristiky dane a neskôr väčší priestor prenecháva osobitne dani z príjmov fyzických osôb a zvlášť dani z príjmov právnických osôb.

V tretej kapitole Daňové zaťaženie fyzických osôb a právnických osôb je okrem všeobecnej charakteristiky zdaňovania príjmov fyzických a právnických osôb určite zaujímavá i autorkina komparácia systémov zdaňovania uvedených osôb na Slovensku a v iných krajinách.

Spoločné ustanovenia týkajúce sa zdaňovania príjmov fyzických a právnických osôb sú zakomponované do štvrtej časti publikácie. Čitateľ sa v nej okrem iného dozvie, ktoré výdavky (náklady) nemožno uznať za výdavky (náklady) vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov, podrobnosti o ďalších osobitných ustanoveniach zákona o daniach z príjmov a napríklad i to, aká je situácia v medzinárodných daňových vzťahoch z pohľadu vnútroštátnych predpisov

* Mgr. Ing. Renáta Pauličková, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava, Slovenská republika

spolu s prehľadom platných zmlúv Slovenskej republiky o zamedzení dvojitého zdanenia v odbore daní z príjmov a z majetku.

Súvislosti týkajúce sa vyberania a platenia daní z príjmov autorka rozpracováva v ďalšej, piatej časti diela.

Šiesta časť je venovaná aktuálnym otázkam zdaňovania príjmov v tuzemsku a v zahraničí. Na tomto mieste sa pojednáva o paušálnej dani na Slovensku a v zahraničí, druhá kapitola sa venuje vybraným problémom uplatňovania zdaňovania príjmov a tretia kapitola pútavo rozoberá v súčasnosti veľmi aktuálnu a s daňami neodmysliteľne spájanú tému daňových únikov a daňových rajov. Okrem vymedzenia pojmov tieňová ekonomika a daňové úniky sa tu čitateľ dozvie viac i o diferenciácii legálnych a nelegálnych daňových únikov, eurodaniach a antagonizme záujmov, vzťahu krajín OECD k daňovým rajom a samozrejme, odpovie si na otázku, aké dôvody vedú podnikateľov k čoraz častejšiemu vyhľadávaniu daňových rajov.

V poslednej, siedmej časti publikácie sa autorka zamýšľa nad tým, ako by mal vyzerat optimálny daňový systém, rozoberá jednotlivé požiadavky na optimálny daňový systém a v tejto súvislosti sa prepracováva i k integračným perspektívam Slovenska v daňovej oblasti.

V súčasnosti sa v Európskej únii prezentuje názor, že ďalšie zvyšovanie daňového zaťaženia je neúnosné,

čo platí predovšetkým o zdanení miezd. Prax ukázala, že najvýznamnejšie úspechy za posledné tri roky dosiahli krajiny, ktoré kombinujú zdravú makroekonomickú politiku so sociálnym partnerstvom a aktívnou politikou trhu práce. Pravidlá pre znižovanie daní, ktoré sledujú orgány Európskej únie už od začiatku roka 2002, sú iba ďalším rozšírením spoločného hospodárskeho minima únie, ktorá sa bude v ďalších rokoch ešte rozširovať.

Predpokladá sa, že aj po prijatí Slovenskej republiky do Európskej únie v máji 2004 budú v oblasti nepriamych daní, ktoré európska daňová legislatíva upravuje relatívne veľmi podobne, v Slovenskej republike na základe rokovaní s Európskou úniou v jednotlivých prípadoch hodných osobitného hospodárskeho alebo sociálneho zreteľa prechodne aplikované nižšie daňové sadzby. Celkové daňové prostredie v každom prípade ovplyvní i Euro ako jediná mena v krajinách únie.

Keďže problematika daní je z hľadiska neustálych legislatívnych úprav najzložitejšou, vzhľadom na kvalitu spracovania informácií z predmetnej oblasti a ich vysokú vypovedaciu schopnosť možno publikáciu JUDr. Aleny Pauličkovej, Ph. D. „Daňové zaťaženie podnikateľských subjektov v Slovenskej republike“, odporučiť nielen vysokoškolským študentom študijných zameraní ekonómia a právo, ale i širokej odbornej čitateľskej verejnosti.